

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólítások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1901

XXX. évfolyam 225. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 »
Negyedévre ———— 6 »
Egy órára ———— 3 »
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadhatók el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda október 2

A nagy napon.

Nagybeeskerek, október 2.

Mire e sorok olvasóink elé kerülnek, a választások egy jó része már el van döntve. Ámbátor egy héten keresztül választunk, mégis a mai nap a legfontosabb, mert negyedfélszáz mandátum felett dönt ma az ország és ezzel is dönti a parlament sorsát.

A mai nap tehát meghozza a nemzet ítéletét a pártok fölött s megadja az utmutatást, hogy mely irányban, minő elvek szerint kívánja az ország további kormányzását. S most az első alkalommal ítélt és dönt a nemzet úgy, hogy meggyőződésének az igaz megnyilatkozására a törvény szigorú rendelkezése ad módot. Ítéletében és döntésében tehát önmaga fölött is ítélt a nemzet, mert most fog tanúságot tenni arról, hogy teljesen megérett-e arra a reformra, a melyet Széll Kálmán államférfiui bölcsességének köszönhet.

Az új választási törvényvel Széll Kálmán ugyszólván az érettségi vizsgálat elé állította a nemzetet. Annak kell kiderülnie ezen a vizsgán, vajjon a választópolgárok tudják, akarják-e érvényesíteni alkotmányos jogukat, ha sem erőszak, sem vesztegetés, sem semmi oldalról jövő nyomás békóba nem veri meggyőződésüket? S ki kell derülnie, hogy az így felszabadult meggyőződés mily irányt szab a jövő politikának, a nemzet további fejlődésének?

Nagy kérdéseket van tehát hivatva eldönteni a mostani választás. A magyar nemzet jövő sorsa forog a kockán. A kiknek kezébe most leleszi mandátumát, a kiket bizalma a törvényhozásba küld, azoknak oly jogot és hatalmat ad, a melylyel öt éven át intézik az ország sorsát, alkothatnak és rombolhatnak, megvethetik a jövő virágzás, vagy a jövő hanyatlás alapját. Ha valaha,

most kell a nemzetnek úgy döntenie, hogy sorsa jó kezébe legyen letéve. Nagy küzdelmek folynak világszerte: gazdaságiak és kulturálisak. Hatalmas erők mérkőzése várható társadalmi és gazdasági téren. Európa jövője fog kialakulni a legközelebbi esztendőokban, amikor a kereskedelmi szerződések kérdése hosszú időre fogja meghatározni a termelő és fogyasztó államok viszonyát egymáshoz és belső állapotuk fejlődését. S folytatni fogja erőpróbáját a reakció is. Minden téren, az egész vonalon meg fogja kísérteni a szabad fejlődés megakasztását, a szabadság nagy vívmányainak lerombolását. Gazdasági és politikai reakció mindig együtt szokott haladni s a ki részt nyit az egyiknek, annak okvetlenül a nyakába szakad a másik is.

Ebben a nagy harcban a magyar nemzet nem állhat tétlen Földrajzi fekvése, politikai missziója, évezredek tradíciói, miud arra kényszerítik, hogy állást foglaljon s kivége részét a küzdelemben. Ha nem akarná, akkor is belesodortatnék az európai áramlatokba. Arra kell tehát vigyáznia, hogy önmaga határozhassa meg, hová álljon, miért küzdjön s mit akarjon.

Nem jósolunk e pillanatban, de remélünk!

Reméljük, hogy a mily hiven, odaadóan, lelkesen kitartottak a szabadelvű polgárok a hagyományos magyar szabadelvűség mellett eddig, most, amikor a közelet regenerálása a szabadelvűségnek még tágabb teret nyit, a mikor egy új és szebb jövő perspektívája nyílik meg előttünk s a mikor a nemzet ítélete bizalmat és buzdítást jelent a kormányának és a szabadelvűpártoknak: a választópolgárok nem fogják megcáfolni önmagukat.

Bizalommal reményvel és nyugodtan várjuk az ország ítéletét.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfűtő (telefon 113. szám) mindennap reggeli 8 órától kezdve délig az utolsó részére nyitva van; hűtőgép részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/2 6-tól 1/2 8-ig csak részére is. A hűtőgép egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Október 6. Képviselőválasztás Nagybeeskereken.

Az első nap.

— október 2.

Az egész ország megmozdult, nyüzög mint egy hangyaboly. Izgatott kedélyállapotban tárgyalják az emberek a választások eredményét. Az őszi szél büszke trikolorokat lenget s ezer meg ezer ember kiáltja lelkesedéssel jelöltje nevét. A kortések, a jelöltek jobb kezei, máris rekedtté kiabálták magukat a tömeg lelkesítésével.

Torontárvármegyében is megkezdődtek a mai napon a választások. Az egyhangú, csöndes választások helyett mindenütt zajos választás van és nem lehetetlen, hogy még a nap folyamán vér is fog folyni. A kerületekbe még tegnap nagyszámú katonaság és csendőrség vonult ki a rend fenntartása és a tulkapott szennedélyek féken tartása céljából. Szóval a kerületekben viharos az élet, de még az ideig semmi biztos eredményt nem tudunk, csupán egyetlen helyen történt meg a választás, melyről távirati tudósításunk értesít (lásd alábbi rovatunkat), ahol gróf Csekonics Gyulát egyhangú lelkesedéssel választották meg.

Nagybeeskereken még csak ötödikén lesz a választás, de azért egyebet se lehet hallani az utcákon csoportokba verődő emberektől, mint a választás tárgyalását. Szerkesztőségünkben a telefon naphosszat csenget, kíváncsi emberek akarják megtudni a megyebeli választások eredményét. De hát hiába! Mint fentebb is említettük, megszűnt a régi egyhangú választás, melynek eredményét már idejekorán távirati tudósítások jelentették.

Es a telefon szól, újra szól öt napon keresztül, a kedélyek izgatottak, az utcákon hullám ó

A „TORONTÁI“ tárcája.

Anarchia.

Milliók egy miatt! — Ezt mondja Madách. Egy, milliók miatt! Ezt mondják az anarchisták. Madách nagy mondatában benne van a lenyűgözött szenvedés, a sóhajító töprengés. Az anarchisták mondatában azonban, a láncsíról elszabadult dübörgés van benne. Madách szavait a vallás, a türelem lengi át, de az anarchisták szavait az örület lángja izzítja.

Most ismét az anarchisták egy szegény áldozatát tmeti a világ. A temetkezők érzik, hogy a haott az ő rosszaságuk, az ő bűneik áldozata. A társadalom titkon beismerni kénytelen, hogy a gyilkos idegeit az ő erkölcstelen tüzelmei tompították el és hogy a gyilkos lövés nem az áldozatnak, hanem neki volt szánva. Mert az anarchistákat a társadalom bűne neveli. Emberek rosszasága, elvetemültsége bolondítja meg azokat, akik türelmetlenségükben a halál marialócaivá esküdtek föl. Ezekből az emberekből a társadalom bűne irtotta ki a hitet, reményt, türelmet, szeretetet, ezek az emberek a társadalom nyomorultjai.

Hiszen, ha a társadalom erényes volna, ha a társadalom nem önzésben, szívtelenségben és embertelenségben laborálna, akkor a megtorló ssekta, még örület alakjában sem alakulhatott volna ki belőle.

Ezek az emberek a társadalom bűnét, szenvedéseiket, a rajtuk esett igazságtalanságot, nél-

küldéseiket vélik leteríteni újabb és újabb áldozataikkal. Olyan vad fájdalom lehet ennek a bűnös cselekedetnek a mozgatója, mint amely kínos betegségben szenvedőt arra készteti, hogy az ujjába, ajkába harapjon. A dübörgő állat teszi ezt, nem pedig az Isten képmására teremtet gondolkodó, érző lény. Mert az anarchia nem lélektani, hanem életani jelenség. A lélek el-kábul a társadalom gőzében és a test, a kábult lélektől magaráhagyott test, cselekszik a korbácsütések fájdalma alatt; cselekszik éhségtől gyötörve, végsőben megcsalva, emberi jogától kidobva, reményt vesztve, vére szomjuhozva.

Igen, az anarchistákat irtani kell. Különös törvény alá kell őket helyezni az egész művelt világon. De ezzel még nincs gyógyítva a szörnyű bajon. Nosse te ipsum! — kiáltják az anarchisták a bűnös társadalom felé és ebben van némi igazuk is.

Meg kell javulnia a társadalomnak ép oly sürgősen, mint a milyen sürgősen irtani kell az anarchia fekélyét. Nemcsak az anarchistákat kell lefejezni és fölakasztani, de le kell fejezni, ki kell végezni a társadalom esernyi bűnét: a lelkiismeretlenséget, a proteciót, a hazugságot, az uszorít, a szívtelenséget, az álszentekedést, a képmutatást, a cselszövést, a becstelenséget, az érdekeszövetkezést, a lelketlenséget és mindent, amibe naponta számtalan jó ügy vésrik el és a mi mindösszevéve az anarchiát szüli, táplálja, erősíti és kiirthatlanná teszi.

A társadalom az öt képviselő államfőkben birja látható fejét. A társadalom maga láthatatlan és sérthetetlen. Ostoba dolog, hogy a

sérthetetlen társadalom büneieért a sebezhető államfők ellen fordul az anarchisták haragja. Hiszen ezzel mitsem javítanak a társadalmi nyavalyákon.

Uj kormányfőt emel maga fölé a láthatatlan társadalom és ebben kifogyhatatlan még akkor is, ha mindennap egy új rémtettet visz véghez az anarchia.

Minden percben születnek és halnak emberek.

Az anarchisták elvégre nem fogják kipusztítani mindazokat, a kik nem anarchisták.

De ha kipusztíthatnák is, akkor sem volna más a világrend, mint most, ha a társadalom nem tisztítaná meg magát mostani bűneitől.

A párisi Journalban olvassuk, hogy mikor Mac Kinleyt Czolgoz lelőtte s az elnök hanyatt dőlt, sebének bekötözése után így szól mosolygva az orvoshoz:

— Láttam, hogy az imént kihúzták az órát és tárcsát zsebeimből. Már most olyan szegény vagyok, mint a templom egere.

Az orvos az elnök zsebébe nyult és konstataulta, hogy egy tolvaj csakugyan fölhasználta az alkalmat és ellopta az elnök óráját és tárcsáját.

Ilyen a mai társadalom: a mig részvétellel állja körül a halálraesebesültet, kilopja az óráját és a pénztárcáját.

Oljuk halomra az eszeveszett anarchistákat, zárjuk őket a bolondok házába vagy sötét tömlöcökbe, de ne hagyjuk futni a tolvajokat sem.

Mert az anarchia, a tolvaj társadalom rémszülötte.

nép hangos szóval, isgatottan tárgyal s leli az eredményt. Astán majd ismét elesedesül minden, a politikai hullámok lassan-lassan elsimulnak és végre is beáll az egyhangú, monoton csönd, hogy öt év után ugyanilyen lázzal újra megkezdődjék a pessz, szibongó élet — a képviselőválasztás.

— A magyar király nevenapja. Választási mozgalmak közepette ünnepet ül a magyar nemzet. Felsőleges királyunk nevenapját. Nevezetes és ez a magyar nép érzületére szép fényt vet, hogy Magyarországon ezen a napon csak egy kerületben lesz képviselőválasztás, a többiek mindannyian a határidő kitűzésénél tekintettel voltak arra, hogy e nap nyugalmát és ünnepességét semmiféle korteszaj ne zavarja. Nagybecskerekben október 4-ikét minden tanintézetben megünnepelik. Dél előtt 10 órakor lesz a r. kath. templomban a hivatalos ünnepi istentisztelet.

Ez alkalommal a közönségnek figyelemreméltó egyházi zenében lesz része. Gradualéra az egyházi ének- és zenekar előadja Sámson karnagy „Deus omnipotens“ c. sextettjét. Offer toriumra pedig Pálfi Nina urnő, a Deák féle társulat primadonnája, Sztára József „Ave Mária“-ját énekli. A mise alatt Kempter „Pastoralját“ adják elő.

— Személyi pótlék. Pancsova város szombatot tartott törvényhatósági közgyűlésében Mattanovich Adolf polgármesternek évi 800 korona személyi pótlékot szavazott meg.

— A hírlapírás köréből. Buziáson új magyar hetilap indult meg. Ugyanis Dimitrovits Milos a „Buziaser Anzeiger“ szerkesztéséről választási nézeteltérések miatt visszalépett. Dimitrovits most „Buziási Közlöny“ címmel magyar lapot indított, melynek első száma tegnap jelent meg.

— Berukkolnak az ujoncok. Széltében-hosszában cseng a bánatos nóta „Októbernek elsőjén be kell rukkolni“. A sok napsütötte, egészségtől duzzadó arcu fiu leveti a „hívány civil“ ruhát, hogy helyette magára öltse a feszes uniformist. Mozgalmas ilyenkor a falu képe, ahol a bucsuzkodó regruták faluhosszat muzikaszóval bucsuzkodnak a jó ismerősöktől, rokonoktól. Hej be nehéz is a válás! A falu, melynek minden zegzuga olyan ismerős volt, a rét, ahol vasárnap délutánonként egy elcicázta a leányokkal, mind, mind úgy marasztalják a szegény fiut. De talán a legnehezebb a válás attól a leánytól, akivel már olyan szépen megbeszéltek a jövőt, csak elteljék az a keserves három esztendő. Es most menni kell! Elviszik a jó fiukat, kit erre, kit arra, messzi idegenbe, három esztendőre. Háromszor hajt virágot a susogó ákác s háromszor hullatja el levelét az ősi róza addig, amíg visszatérhetnek a szülő faluba. Sok legény azonban soha se tér vissza. A katonai regulát szabad, pusztai lelke sehogy se tudja megszokni, meg ezután a szive is úgy, de úgy fáj, hogy egy meggondolatlan pillanatban a kaszárnya csöndjét felveri úgy fegyver durranása s aztán odahaza a kis faluba hiába vár egy leány hazatérő kedvesére. Nem jön az vissza soha, messzi idegenbe domborul a föld hideg szive fölött.

— Új pancsovai tisztviselők. Pancsova város legutóbb tartott közgyűlésében betöltötte a már hosszú időn át helyettesítéssel betöltött városi aljegyzői és egyik számtartási állást. Az aljegyzői állásra megválasztott egyhangulag Korsós Zoltán, ki ezen állásban már hosszabb idő óta közmegelegedéssel működött; a számtartási állásra Kad a György választott meg.

— Halálozás. Miné részvétellel értesülünk, Rankovits Sándor nyugalmazott társulati főbiztos nagy csapás érte szeretett és köztiszteltében álló nejének, szül. Simon Viktoria urnőnek elhunytával. A család által kiadott gyászjelentés a következőleg hangzik:

Rankovits Sándor nyugalm. társulati főbiztos, Torontálmegye törvényhatósági bizottságának tagja, egy saját, valamint gyermekei és számos rokonai nevében is fájdalomtól telt szívvél jelenti, felejthetetlen hön szeretett neje Rankovits Sándorné szül. Simon Viktoria urnőnek élete 55 ik, boldog házasságának 36 ik évében folyó évi szeptember hó 30-án, délután 3 órakor történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei f. évi október hó 1 én d. u. 5 órakor fognak a helybeli róm. kath. síkertebe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat f. évi október hó 3 án d. e. 9 órakor fog a róm. kath. anyaszentegyházban a Mindenhatóknak bemutatni. Kis Zombor, 1901. szeptember hó 30 án. Aldás és béke porai felett. Rankovits Ilonka, özv. Horváthné, Rankovits Gizella férj. Budur Sándorné gyermekei. Simon Katalin, Simon Pál, Simon András, Simon Béla, Simon Zsigmond testvérei. Budur Sándor veje. Horváth Viktória, Budur Gizella, Budur Magdolna, Budur Sándor unokái. Özv. Athanaszkovics szül. Rankovich

Mária, Rankovits János, Rankovits György, Rankovits István, Váradi János, Bajthai Katalin, Gábor Viktória, Mayvurm Anna sógorai, illetve sógornői.

— A vigéc-törvény kijátszása. A megrendelések gyűjtéséről szóló törvény kijátszásáról gondoskodtak az élelmes fővárosi kereskedők már akkor, mikor a törvény még csak javaslat alakjában fektült a tisztelt Ház színtalán. Tudvalevőleg a portékákkal való házalás tilos. Az az intenció lebegett akkor a szem előtt, hogy megóvja a kiskereskedők érdekét, mert a nagyobbakat mindent elhalasztak előlük. Am a törvény írott malaszt maradt mindenkorra. Már az ősszel megemlékeztünk róla, hogy vigécekkel van tele a város, a kik meghívókat íratnak alá, mely iránt azért fordul hozzánk a bevőközönség, hogy szerencsétlenségüket látogatásukkal a nyáron. (A törvény ez év július 1 én lépett életbe.) Azonban a nyári látogatás már elmúlt, jelenleg a téli szezon-cikkre beszerzése foglalkoztatja az embereket. Itt azonban már egészen szemérmetlenül folyik a törvény kijátszása. Nagybecskerek tele van ugyanis ilyenféle kereskedői levéllel:

Tisztelt uram! Legyen szives a mellékelt hívó levelet aláírni és megküldeni részünkre, hogy utazóink tisztelgetését tehesse. Szóval már annyira mennek, hogy nem is utaztatják hiába embereiket. Minék is az, mikor ugyanazt a szolgálatot tesszi egy tíz filléres levélbelyeg.

— Elfogott cigány karaván. A nagybecskereki csendőrszakasz legénye az eleméri határban szokta rendszerint megtartani lovaglási gyakorlatait. A napokban is javában csinálták a gyakorlatokat egy őrmester vezetésével, midőn egyszerre a poros országuton egy cigány karaván bukkant föl. A csendőrök abba hagyták a gyakorlatot és érdeklődni kezdtek a cigányok iránt, többek közt benézogattak a fedett kocsiokba, amelyek közül a két első cigánygyermekkel, a harmadik a legutolsó valóságos libákkal volt tele. A purdék hol szerzése iránt nem intéztek kérdéseket a csendőrök, annál inkább azonban a libák irányában, mely tekintetben a cigányok kielégítő feleletet nem tudván adni, kétségtelemnél vált, hogy lopás után jutottak a 34 darab libához. A nyomban megindított vizsgálat aztán kiderítette, hogy a libákat Eleméren lopkodták össze több odaváló gazdától, amit igazol az a körülmény is, hogy nem csak a károsult gazdák ismerték föl sajátjukat, de a ludak is gazdáikat, amennyiben hangos gágogással vonultak szabadon bocsátásuk után gazdáik portára. A cigánykaravánból hét férfit beszámítottak a nagybecskereki ügyészséghez hosszabb tartózkodásra.

— Hangverseny. Deák Péter színtársulatának kitűnően szervezett zenekara ma este a „Magyar király“ban hangversenyt rendez. A zenekart Scholz Adolf színházi zenekarvezető dirigálja.

— A „marha bélyegzők“ről. Szarvasmarháink életében új aera köszönt be nem sokára s a derék állatok alighanem örülni fognak a miniszter ama rendelkezésének, mely őket amennyire lehet — megóvni óhajtja a megbélyegzetés kellemtelenségétől. Akként áll ugyanis a dolog, hogy a különböző iparkamarák utján több börtényáros panaszt emelt, hogy a marhák süttővassal a combjukon bélyegzetetvé, az annak folytán keletkező égési sebek a bőrtöket éppen a leghasználatosabb részekben alaposan megrontják. Ennélfogva a földmivelésügyi miniszter felhívja a gazdákat, hogy a marhabélyegzést, amennyire lehet, mellőzzék, vagy pedig azokat a törzs helyett vagy az állat szarván, vagy állkapcsán alkalmazzák.

SZÍNHÁZ.

* A baba Audran fülbemászó dallamait tegnap szépszámu közönség hallgatta, mely kintinően mulatott a kerek, összevágó előadásban. A címszerepet Deák Péterné játszotta, ki bizonyára egyike a leghajósabb babáknak. Kecsés játékszerű nyílt színen is megtapsolták. Pálfi Nina szemrevaló, énekben és játékban egyaránt kitűnő Lancelot. La óiszlajt (Maxim atya) az első felvonásban remekül énekelt daláért zúgó tappsal jutalmazták. Hilarius mestert Szalóky játszotta, jókedvű mókáival sok derűtséget kelteve. Kovács Sarolta Hilariusné szerepében tanujelét adta annak, hogy sokoldalú, használható színésznő. Úgyesen megjátszott jelenetük után sok tapsban volt részük Sággy Edének (La Chanterella) és Pécsi Lászlónak (Loremois). Ének- és zenekar ezuttal is kifogástalanul működtek. b.

* Színházi hírek. Ma újra premier. A vizsínháznak egyik igazi kassza darabja „A kis mama“ három felvonásos vigjáték kerül színre Markovics Margittal a cím szerepben. Holnap ismét újdonság. „Bar-Kochba“ (a csillag fia) keleti opera megy. Szóval újdonságokban van részünk bőszézen s arra a rövid időre, amíg még Deák színtársulata itt maradt, nagyon sok jó előadása van kilátásunt. Igazán kár, hogy ez a jól szervezett társulat csak 13-ág gyönyörködtet előadásaival!

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Dr. Hollaender-Rósa ügy. Olvasóink ismerik azt a rágalmazási ügyet, a melyet dr. Hollaender László nagybecskereki ügyvéd által Rósa Béla helybeli kereskedő ellen beadott bűnvádi feljelentése folytán a nagybecskereki kir. törvényszék ez év elején letárgyalta. A törvényszék akkor két napi tárgyalás után Rósa Bélát a dr. Hollaender sérelmére nyomtatvány utján elkövetett két rendbeli rágalmazásban bűnösnek nyilvánította és e miatt a 92. §. alkalmazásával pénzbüntetésre és a költségek viselésére ítélte. Mindkét fél felebbezése folytán ezen bűntügy a szegedi kir. ítélőtáblához került, a mely egy napi tárgyalás után tegnap délelőtti hirdette ki ítéletét. Ezen ítélet szerint a szegedi kir. tábla az elsőbírósi ítéletet megsemmisítette és Rósa Bélát egy rendbeli rágalmazás miatt a 92. §. elhagyásával nyolc napi fogságra, 100 korona pénzbüntetésre és 300 korona költség fizetésére ítélte. A felek az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentettek be.

§ Az uszoda tolvaja. Folyó évi július 28-án történt, hogy a helybeli Steigerwald féle uszodában meglópták Döbrentey Sándor tisztviselőt, a vetközö kabinból ugyanis eltűnt 184 korona értékű aranyórája. A tolvajt a következő órában a rendőrség kézrekerítette a régi pályaudvaron éppin akkor, midőn tovább akart utazni. Az óra is csakhamar előkerült, még pedig különös módon. Midőn ugyanis a tolvajt befelé kísérték a városba, az országút porába elhullajtott valamit. Ez a valami nem volt egyéb, mint az ellopott óra szépen bebugyolálva egy piszkos zsebkendőbe. Egy kis leányka találta meg az órát és mindjárt át is adta a tolvajt kísérő rendőrnek. A kapitányságnál csakhamar kiderítette azután Berkes h. alkapitány, hogy az elfogottban veszedelmes alak került kézre. Arcképe, neve és bűnkronikája benne volt abban az albumban, melyet a fővárosi rendőrség adott ki a közveszélyes egyénekre. Ebből aztán kint, hogy az uszoda tolvaját Diama Adolfnak hívják, aki többszörösen megülte Illavát és megfelelő előtanulmányokat végzett volt a hazai börtönintézetek belső berendezései tekintetében majdnem valamennyi ilyen intézetben. Miután kitéle meg volt alapítva, átkísérték az ügyészséghez, ahonnét mint vizsgálati foglyot, tegnap vezették a törvényszék elé. A bizonyítási eljárás nagyon rövid volt, s tekintettel, hogy bűne mindenképpen beigazolást nyert, a bíróság rövid tanácskozás után a btkv. 333. §-a alapján három és fél évi fogságot szabott Diamánt Adolfra, amit az sokalván, felebezett az ítélet ellen.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, október hó 2-án:

Ujdonság. Itt először.

A KIS MAMA.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Henry Meilhac és L. Halévy Fordította: Fái J. Béla.

Személyek:

Bruck Valentin, zenész	— — — —	Szalóky Dezsó
Henriette, testvére	— — — —	Kovács Mariska
Brigitta, (a kis mama)	— — — —	Markovics Margit
Sant-Potant, vicome	— — — —	Kathri
La Rochebardiére	— — — —	Baghy Gyula
Daoulas báró	— — — —	Id. Saághi Zsigm.
Daoulas báróné	— — — —	Koronkai Ilona
Bernerette, unokahuga	— — — —	Szal ky Szidi
Duboisné	— — — —	B. Molnár Gizella
Potetné	— — — —	Pintérné
Polgármester	— — — —	M. Szabó Dani
Kertész	— — — —	Ifj. Sággy Ede
Piri, pásztorleány	— — — —	Deák Péterné
Françoise, szobaleány	— — — —	Makó Rózi
Bob, néger inas	— — — —	Veselényi Miksa

Kezdeté pont 8 órakor.

Holnap, csütörtökön, okt. hó 3-án itt először:

BAR-KOCHBA.

A csillag fia. (Keleti opera)

A választások a vármegyében.

Nagybecskerek, 1901. október 2.

A ma délutánig érkezett jelentések szerint, teljes rendben folynak a képviselőválasztások.

Értesüléseink a következők:*)

Zichyfalvi kerület:

Gróf Karátsonyi Jenő 270, (742).
Daniel László 195, (578).

Bégszentgyörgyi kerület:

Pap Géza 834 szavazattal 28 ellenében, melyet Weltner (szocialista) kapott, délután megválasztott országgy. képviselőnek jelentetett ki.

Zsombolyai kerület:

Gróf Csekolics Gyula (egyhanguag).

Ozorai kerület:

Jovanovits István 145, (799).
Botka Béla 63, (1003).

Párdányi kerület:

Csávossy Béla 187, (794).
Kiszelyi 135, (343).

Pancsovai kerület:

Dr. Daniel Ernő 355, (996).
Dr. Scsitinszky 10, (193).
Marjanovits (nemz.) 15, (477).

Törökbecsei kerület:

Rohonczy Gida 425, (745).
Pavlovits 350, (817).

Törökkanizsai kerület:

Tallian Béla 786.
Vucsetich (nemz.) 92.
Dr. Goldner (szocialist.) 8.

A választás délután 4 órakor ért véget, amikor Tallian Bélának volt 1168, Vuchetichnak 221, Goldnernek 9 szavazata, tehát Tallian abszolút többséggel választott meg.

Nagyszentmiklósi kerület:

Rónay Ernő 485, (1034).
Dr. Jeszenszky Géza 231, (596).

Lovrini kerület:

Rónay János 134, (781).
Schreyer Viktor 100, (394).

Komlói kerület:

Belitska Béni 266, (425).
Steinacker Odón 104, (207).
Iszakovits Milán 87, (120).

TAVIRATOK.

Az új képviselők.

Budapest, okt. 2. (A „Torontál“ ered. táv.) A mai első napon megválasztott képviselők délután 2 óráig beérkezett értesítések szerint, a következők:

Szabadelpártiak:

Nagy-Enyed Török Bertalan.
Karánsebes Jakabffy Imre.
Gyulafehérvár Mohay Sándor.
Szilágy-Cseh Neményi Ambrus.
Szamosújvár Molnár Antal.
Kolozsvár (I. ker.) Hegedűs Sándor miniszter.

Szent-Gothárd Széll Kálmán miniszterelnök.

Lőcse Hertelendy László.
Tapolca Hertelendy Ferenc.
Igló Münnich Aurél.
Dicső-Szt. Márton Apáthy Péter.
Balavásár Kabos Ferenc.
Pozsony (I. ker.) Molec Dániel.
„ (II. ker.) Neuszidler Károly.
Világos gróf Zselénszky Róbert.
Ó-Lubló Salamon Géza.
Szász-Régen Kemény Ákos b.
Rigyica Latinovics Pál.

*) A név mellett álló számok a délig érkezett jelentések szerinti eredményt jelzik. A második (zárjelben levő szám) a délután 4 óráig érkezett eredmény.

Alvinc Szócs Pál.
Maros-Ujvár gróf Bethlen Sándor.
Fogarás Mikszáth Kálmán.
Kóhalom Pildner Ferenc.
Bogásán Avramescu Pachomius.
Szirák Sréter Alfréd.
Teke gróf Bánffy Miklós.
Alsó-Arpás Serbán Miklós.
Oláhfalú Daniel Gábor.
Bonyhád Perczel Dezső.
Ungvár Kende Péter.
Mád Bernáth Béla.
Gyalu gróf Esterházy Kálmán.
Beszterce Flugler Károly.
Sepsi Szent György Beksaics Gusztáv.
Gönc gróf Károlyi Sándor.
Felső-Eőr gróf Erdődy Gyula.
Dobra Lázár Arpád.
Bereck Neumann Armin.
Apatin Fernbach Péter.
Békés-Csaba Zsilinszky Mihály

államtitkár.

Csákova Mayer Károly.
Homonna gróf Andrássy Sándor.
Huszt Nyegre László.
Kis-Becserek Steiner Ferenc.
Körmöcbánya Lukács László miniszter.

Maros-Vásárhely (I. ker.) gr. Bethlen István.

Medgyes Oberth Károly.
Máramaros-Sziget Lator Sándor.
Técső Rétyi Mihály.
Vissó Nagy Ferenc államtitkár.
Abony Gulner Gyula államtitkár.
Bács-Almás Latinovics Géza.
Bánffy-Hunyad Barsay Domokos.
Trencsén Baross Jusztin.
Vág-Beszterce Zsámbokrthy

Emil.

Várna Haydin Imre.
Élesd Telegdy József.
Gölnicbánya gr. Csáky Lajos.
Tőke Terebes gr. Andrássy Tivadar.
Sugatag Mihályi Péter.
Bethlen gr. Bethlen Bálint.
Iklód Wass Béla.
Nagy-Ilonda Simó Lajos.
Kis-Szeben Hodossy Imre.
Szécsény Pintér Sándor.
Illyefalva Székely György.
Lippa Fülöp Béla.
Szászsebes Horváth Petrisse-
vich báró.

Vajda-Hunyad Szentkereszthy György b.

Kossuth-pártiak.

Nagy-Körös Eötvös Károly.
Nagy-Szalonta Balogh László.
Báránd Illyés Bálint.
Duna-Vecse gróf Benyovszky

Sándor.

Sárkeresztúr Madarász József.
Berettyó-Ujfalú Leszkay Gyula.
Nagy Igmánd Thaly Ferenc.
Kis-Várda Farkas Balázs.
Hajdu-Nánás Rákosi Viktor.
Szigetvár Olay Lajos.

Ugronpárti:

Szilágy-Somlyó Ugron Gábor.

Pártonkivüliek:

Segesvár Melczér Vilmos.
Ujgyháza Dörr Samu.
Keresztény-Sziget Schwicker
Henrik.

Választások a fővárosban.

Budapest, okt. 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fél 11-kor a III. kerületben Vészi 228, Nagy Dezső 190; az V. kerületben Mezei 215, Sándor Pál 207; a VI. kerületben Vázsonyi 302, Radocza 283, a IX. kerületben Hock 42, Springer 49 szavazatot kaptak.

Az óbudai Nagy-párti választók megakadályozták Vészi választóját a szentendrei kapunál, hogy a választás szín-

helyére vonuljanak, mire az elnök katonaságot kért.

Délben a szavazatok aránya következő volt: a III. kerületben Vészi 452, Nagy Dezső 289; a VI. kerületben Vázsonyi 424, Radocza 335; a IX. kerületben Springer 233, Hock 224, Tompa Antal 146.

A hatodik kerületben Mátray József előjáró, az első küldöttség hatósági tagja a szavazó teremben hirtelen rosszul lett és öt perc alatt meghalt. Gutaütés érte.

Harc a mandátumért

Budapest, okt. 2. (A „Torontál“ ered. táv.) Tovariseván Gromon államtitkár és Adamovich néppárti jelölt közt rendkívül heves a küzdelem.

Kölesdről jelentik: Bernrieder d. e. 10 órakor 126, Pichler 103 szavazatot kapott.

Belényesről sürgönyzik, hogy az ellenzéki választók terrorizálják a szabadelvű pártiakat, akiket nem engednek a szavazási helyre.

Határidő-üzlet.

Budapest, okt. 2. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Készáruban a malomok tartózkodása következtében nyomott volt az irányzat. Elkelt 4000 mm. bánsági buza. A határidőüzletben következő árfolyamok jegyzettek:

Buza októberre	7.74—7.75
„ 1902. áprilisre	8.20—8.21
Rozs októberre	6.85—6.86
Zab	7.05—7.06
„ 1902. áprilisre	6.86—6.88
Magas októberre	5.10—5.11
„ 1902. májusra	5.10—5.11
Répe szeptemberre	13.75—13.80

Nyiltér.')

Nyilatkozat.

„Egy ember“ — szeptember 30-án d. u. 5 órakor nyilvános helyen — magamentségére, — azt mondotta rólam, hogy „perlekedési mániában szenvedek s ebből kifolyólag több száz, sőt ezer forintokat is költöttem.“

Mivel én eddigelé senkit sem pöröltem, felhívom az illetőt, hogy ezen hangozó állítását 30 nap alatt vagy bizonyítsa be vagy nyilvános helyen vonja vissza, különben kénytelen leszek megnevezésével őt a közönség ítéletének és mint aljas rágalmozót, a közönség megvetésének átadni.

Nagybecskerek, 1901. október 2-án.

Rósa Béla,
fűszerkereskedő.

*) Az e rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget a szék.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskekre, illetve Nagy-Bacsokerekről.

Érvényes 1901. október hó 1-től.

Erkek:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 8 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Vasozsra: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zsombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 8 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Vasozsra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapásra: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Károlya—Magy-Kiskárolyra: reggel 8 óra 58 p.

Torontálvármegye központi „József“ kórház.

412. sz. 1901.

980-3.2

HIRDETMÉNY.

Torontálvármegye kórház bizottsága 1899. április hó 19-én kelt 16/8997. számú határozatával a központi „József“ kórház telepen egy pince, sertésöl és sütőkemence építését 2353 kor 14 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1901. évi október hó 12-ik napjának 11 órájára a központi „József“ kórház hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben elírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kifizető nap 10 óráig a nevezett kórházhoz annyival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett kórházban naponként megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, 1901. október hó 1-én.

A központi „József“ kórház igazgatósága.

130841/A. III. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alólírt igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére az 1902. évben szükséges 1000 és az 1903. évben szükséges mintegy 2000 métermézes bükkfakátrányolaj szállítást biztosítani kívánván, eszennel pályázatot hirdet.

Az ajánlati minta, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módoszatok, valamennyi hasai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A III. szakosztályánál Budapest, Andrássy ut 73. sz. II. emelet 43. ajtó) kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás magy. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 19-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán odaküldendők és a boríték ezen külsővel látandó el:

„Ajánlat 130841/1901. számhoz“.

Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségű minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5% legkésőbb f. évi október 18-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módoszatok betartása mellett állítatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1901. szeptember 17-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Az uri-utca 267. sz. alatt
(volt Mocker-féle ház)
egy 3 szoba, konyha, élőkamra, faszín és pincéből álló
utcai
lakás
november 1-ére kiadó.
Bővebbet a lap kiadóhivatalában

780-x.44

28885/1901. szám.

M. kir. Államvasutak

2878. tkvi szám 1901.

982-1.1

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Dombóvár—Fiumén át a Magyar Horvát Tengeri Gőzhajzási Társaság Fiume és Velence, illetőleg Ancona közt közlekedő gőzhajóival.

Hajójáratok menetrendje.

Március hó 16-tól október hó 31-éig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe. Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 órakor.
2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden hétfőn és szerdán reggel 7 órakor. Minden pénteken este 8 órakor.
3. Indulás Velencéből Fiumébe. Minden szerdán és pénteken reggel 7 órakor. Minden hétfőn este 7 óra 30 perckor.
4. Indulás Anconából Fiumébe. Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra

Menetdíjak

a hajó-átelési illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat			Személyvonat
			I.	II.	III.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	34.00	26.00	14.00	
"	Cannes	franc	116.15	83.60		
"	Firenze	"	78.50	53.90	30.40	
"	Genova	"	89.25	64.90	36.85	
"	Grasse	"	118.30	85.05		
"	Lyon	"	124.25	91.50		
"	Marseille	"	137.75	98.20		
"	Milano	"	69.95	51.40	28.95	
"	Menton	"	89.10	64.80		
"	Napoli	"	109.55	72.85	41.50	
"	Nizza	"	112.70	81.25		
"	Róma	"	73.75	54.05	30.50	
"	Torino	"	89.10	64.80	36.80	
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	47.10	34.80	18.20	
Berlin	"	márka	95.60	68.40	38.50	
Breslau	"	"	71.20	51.70	28.90	
Hamburg	"	"	122.20	88.10	52.80	

A gőzhajókon egy ágyért 2 korona után fizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből—Velencébe, vagy Anconába:

Diszterem hálólhelylyel együtt . . . . . 16 kor.
I. osztály . . . . . 12 kor.
III. " (fedélzet) . . . . . 6 "

A gőzhajók a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencében és Anconában a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állnak. Fiumében a vonatok a gőzhajók kikötő helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és pedig Zarába, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató“-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak városi menetjegyirosdái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1901. május havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Rieder Mátyás, Perin Dusan és neje szül. Paucski Tinka, szerb-eleméri lakos végrehajthatónak, Csordarov Milán, Csordarov Rádáné, ngvis mint kiskoru Csordarov Zsiva és Vidoszava t. és t. gyámja szerb-eleméri lakos, Kulpinác Obradné szül. Csordarov Szulta melencei, Vutelin Tejané Csordarov Náta kumáni lakos, ugysis mint Csordarov Mita örökösei végrehajtást szenvedettek elleni 62 kor. 90 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Szerb-Elemér 504. számú tjkvben 2029/b. hraz alatt felvett 442 □-öl szőlő 184 kor. a szerb-eleméri 507. számú tjkvben 419. 420/b. hrazám alatt felvett szám nélküli ház 600 □-öl beltelekkel 960 korona kikiáltási árban 1901. évi október hó 18 ik (tizen-nolcadik) napjának délelőtti 9 órájára Szerb-Elemér községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kifizető birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 18 korona 40 fillér és 96 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt magy. kir. ig. min. rendelet 8. §. jelzett óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170-ik §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előlegeselhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi irattárában s Szerb-Elemér községhezánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1901. évi július hó 20-án.

Kiss,

kir. törvényszéki bír.

Hirdetések

felvételnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.

TELI SZŐLŐ

legfinomabb minőségben

••••• kilója 25 krajcar •••••

Dr. Brájjer Lajosnál (Uri-utca).